

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2016. június 13.
(OR. en)

9228/16

ECOFIN 468
UEM 214
SOC 332
EMPL 228
COMPET 302
ENV 347
EDUC 203
RECH 194
ENER 210
JAI 458

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9142/16 ECOFIN 433 UEM 183 SOC 297 EMPL 193 COMPET 270 ENV 314 EDUC 170 RECH 162 ENER 175 JAI 420 - COM(2016) 345 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Szlovákia 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovákia 2016. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2016) 345 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és elfogadott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Szlovákia 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovákia 2016. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

mivel:

- (1) A Bizottság 2015. november 26-án elfogadta az éves növekedési jelentést, és ezzel elindult a gazdaságpolitikai koordináció 2016. évi európai szemesztere. Az Európai Tanács a 2016. március 17–18-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. 2015. november 26-án a Bizottság az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Szlovákiát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon elfogadott egy az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is. Az ajánlást az Európai Tanács a 2016. február 18–19-i ülésén jóváhagyta, a Tanács pedig 2016. március 8-án elfogadta³. Mivel Szlovákia pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságai közötti szoros összefonódásokra, Szlovákiának gondoskodnia kell az ajánlás teljes körű és megfelelő időben történő végrehajtásáról.
- (2) A Szlovákiára vonatkozó 2016. évi országjelentést 2016. február 26-án tették közzé. Az országjelentésben értékelték a Tanács által 2015. július 14-én elfogadott országspecifikus ajánlások, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Szlovákia által elért eredményeket.
- (3) 2016. április 29-én Szlovákia benyújtotta 2016. évi nemzeti reformprogramját és 2016. évi stabilitási programját. A kettő közötti kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2011. november 16-i 1176/2011/EU rendelete a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

³ HL C 96., 2016.3.11., 1. o.

- (4) A 2014–2020-as időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól partnerségi megállapodása és releváns programjai felülvizsgálatát és azokhoz módosítások javaslatát. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná ezt a rendelkezést.
- (5) Szlovákia jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. A 2016. évi stabilitási program szerint a kormány az államháztartási egyenleget 2016-ban a GDP -1,9 %-ára, majd fokozatosan, 2017-ben a GDP -1,3 %-ára tervezi javítani. A stabilitási program szerint az ország 2019-ben éri el a középtávú költségvetési célt, vagyis a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális hiányt. A stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2016-ban várhatóan 52,9 % lesz, majd tovább mérséklődik, és 2019-re 47,3 %-ra csökken. Az ezen költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Ugyanakkor a 2017-től tervezett hiánycélok eléréséhez szükséges intézkedések nem kellőképpen meghatározottak. A Bizottság 2016. évi tavaszi előrejelzése alapján fennáll annak a kockázata, hogy Szlovákia 2016-ban némileg el fog térni a középtávú költségvetési céltől, míg 2017-ben – változatlan politikát feltételezve – előreláthatólag teljesíteni fogja a javasolt kiigazításokat. A stabilitási program értékelése alapján és a Bizottság 2016. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint Szlovákia várhatóan nagyrészt meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek. A 2016. évre nézve ugyanakkor további intézkedésekre lesz szükség a megfelelés biztosítására. E tekintetben meghatározó jelentőséggel bírna a kötelező kiadási korlátok régóta esedékes elfogadása és a közkiadások hatékonyságát fokozó „pénzért értéket” program, illetve a kiválasztott ágazatokban tervezett kiadások felülvizsgálatának végrehajtása.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347, 2013.12.20., 320. o.).

- (6) A szlovákiai államháztartás hosszú távú fenntarthatósága változatlanul kihívást jelent. Ez főként a népesség előregedésével összefüggő egészségügyi és nyugdíjkiadások előrelátható növekedésének tudható be. A 2060-ig tartó időszakra nézve a szlovákiai nyugdíjkiadások növekedése várhatóan az egyik legnagyobb mértékű lesz az Unióban, aminek hátterében a népesség előregedése áll. Szlovákiában – részben a várható élettartammal kapcsolatos tényezők miatt – viszonylag alacsony a kötelező nyugdíjkorhatár. Az egészségügyi kiadások jelentik az öregedéssel összefüggő kiadások első számú mozgatórugóját. Az előrejelzések szerint hosszú távon az egészségügyi állami kiadások – a jelenlegi viszonylag alacsony szinthez képest – lényegesen növekedni fognak. Ugyan tapasztalható némi javulás, ám az egészségügyi mutatók továbbra is igen alacsonyak Szlovákiában. A kormány az egészségügyi ellátás költséghatékonyságának növelése érdekében különféle intézkedéseket hozott mind a fekvőbeteg-, mind a járóbeteg-ellátás terén. Folytatódnak az integrált egészségügyi ellátási modell bevezetésére irányuló törekvések. A reform sikere valószínűleg a fő érdekelttek szerepvállalásán, az egészségügyi központok és a kórházak integrációján, valamint a megfelelő munkaerő-ellátottságon fog múlni. Az állami kórházak által felhalmozott adósságállomány további növekedésének megakadályozását célzó intézkedések ellenére több intézmény továbbra is pénzügyi nehézségekkel küzd. Változatlanul kihívást jelent a negatív kiadási tendenciák teljes körű felszámolása – ez érinti például a kórházi kapacitások szerkezeti átalakítását, a kilátásba helyezett visszatérítési rendszer bevezetését és a közbeszerzési verseny élénkítését az egészségügyi ágazatban. A járóbeteg-ellátást illetően gyenge a házi orvosok kapuőri szerepe, ami részben abból adódik, hogy a házi orvosok és a szakorvosok közötti kompetenciamegosztás elmarad az optimálistól, és a költségesebb szakorvosi ellátás igénybevételének kedvez. Az adózás terén az adócsalás elleni küzdelem jegyében hozott kormányzati intézkedések hozzájárultak a hatékonyabb adóbeszedéshez, különösen ami a hozzáadottérték-adót (héta) illeti. A héabevétel-kiesés ugyanakkor változatlanul magas, ami arra enged következtetni, hogy még mindig kihívást jelent az adószabályoknak való megfelelés. Az elmúlt években nagy hangsúlyt kapott a héabeszedés, így kevesebb figyelem irányult egyéb fontos adózási területekre, például a jövedelemadóra. Emellett az ellenőrzés kiemelt kezelése miatt háttérbe szorultak az adóhatóság egyéb feladatai, például az adótartozások behajtása. Ez azt jelzi, hogy javítani lehetne az adórendszeren belüli erőforrás-elosztást. Mineddig nem dolgoztak ki a megfeleléssel kapcsolatos célok meghatározására vonatkozó stratégiát.

- (7) A jó ütemű gazdasági fellendülésnek és a nemrégiben végrehajtott szakpolitikai intézkedéseknek köszönhetően javult ugyan a munkaerő-piaci helyzet, de a tartós munkanélküliség problémája továbbra is fennáll. A tartósan munkanélküli személyek aránya uniós szinten változatlanul a legmagasabbak közé tartozik (2015 harmadik negyedévében 7,6 %, míg az uniós átlag 4,3 %). Ez kiváltképp a marginalizált romákat, az alacsony szakképzettségűeket és a fiatalokat érinti. A munkanélküliség kezelése érdekében intézkedéseket hoztak a szakképzés, a támogatott álláshelyek és a munkaügyi tanácsadás terén. E reformok többségének sikeres végrehajtása azonban az állami foglalkoztatási szolgálat kapacitásán fog múlni. A központi munkaügyi hivatal átszervezése és a képzéshez való hozzáférés javítása dacára még mindig nehézségek övezik a tartósan munkanélküli személyek és a kiszolgáltatott csoportok számára biztosított személyre szabott támogatás bevezetését. A romák munkaerő-piaci részvétele változatlanul rendkívül kis mértékű, és foglalkoztatási rátájuk lassan javul. Csekély munkaerő-piaci részvételük hátterében az alacsony képzettségi és készség szint, valamint a megkülönböztetés áll. A szülőképes korú nők alacsony foglalkoztatási rátája a hosszú (három évig terjedő) szülői szabadságot, a gyermekgondozási létesítmények hiányát – mindenekelőtt a hároméves kor alatti gyermekek számára –, a magas gyermekgondozási költségeket és a rugalmas munkaidő-beosztás korlátozott alkalmazását tükrözi. Ezen túlmenően a regionális különbségek sem enyhülnek: Kelet-Szlovákiában még mindig kétszer olyan magas a munkanélküliségi ráta, mint Pozsonyban. A munkaerő-piaci szolgáltatások irányítását illetően az elmúlt hónapokban végrehajtott intézkedések nem kezelik testre szabottan a szlovák munkaerőpiac strukturális problémáit.
- (8) Az oktatási rendszer nincs megfelelő helyzetben ahhoz, hogy bővíteni tudja Szlovákia gazdasági potenciálját. A nemzetközi standardok tükrében az oktatási eredmények gyengék, és az elmúlt időszakban tovább romlottak. Ez nagyban összefügg a tanárok nem megfelelő képzettségével és a tanári szakma csekély vonzerejével. Annak ellenére, hogy 2016-ban 4 %-kal emelték a pedagógusok bérét, az alacsony fizetés és az elégtelen gyakorlati képzés változatlanul szerepet játszik abban, hogy a fiatalok nem tartják vonzónak a tanári pályát. Még nem hajtották végre a nemrégiben elfogadott, szegregáció elleni jogszabályokat, amelyek a várakozások szerint kedvező változásokat fognak hozni, és növelni fogják a romák részvételét a többségi oktatásban, így az iskola előtti nevelésben is.

- (9) A közigazgatás terén változatlanul hatékonysági problémák tapasztalhatók. Hatékony koordinációra van szükség az elaprózott és merev közigazgatási struktúra miatt. Az emberierőforrás-menedzsmentre vonatkozó stratégia 2015. októberi elfogadása a helyes irányba mutat, ugyanakkor az új közszolgálati törvény elfogadása – ami a stratégia sikeres végrehajtásának nélkülözhetetlen előfeltétele – egyelőre még várat magára. A kormány lépéseket tett a korrupció kezelése érdekében, de ez mindeddig szerény eredményeket hozott. Kiemelendő, hogy Szlovákia kevés eredményt tud felmutatni a korrupciós ügyekkel – köztük a jogellenes közbeszerzési gyakorlatokkal – kapcsolatos büntetőjogi eljárások kezdeményezése és büntetőeljárások lefolytatása terén. Rövidebbé váltak a nagyberuházásokra és a nagyméretű infrastrukturális projektekre vonatkozó építkezési engedélyezési eljárások. A nem konszolidált irányítás, a közbeszerzési eljárások tényleges kialakításának hiánya, az elégtelen szakmaiság, az összeférhetlenségek, a testre szabott pályázati kiírási feltételek és az értékelési szempontok között a legalacsonyabb ár dominanciája korlátok közé szorítja a minőség alapú versenyt. A bejelentett esetek tanúsága szerint a közbeszerzési hiányosságok az állami erőforrások elosztására is kihatnak. A jogi környezet gyakori változásai, valamint a nehézkes adminisztratív eljárások és szigorú előírások a szlovákiai vállalkozásokra is rányomják bélyegüket. Károsan befolyásolja a vállalkozási környezetet és a beruházásokat is visszaveti, hogy bizonyos szakmai szolgáltatások és hálózatos iparágak jelentős adminisztratív és szabályozási akadályokkal szembesülnek, egyes területeken – így a szerződések érvényesítése és a fizetésektelenség esetén történő szanálás terén – hiányosságok tapasztalhatók, továbbá immár régóta aggályok övezik az igazságügyi rendszer minőségét. Az üzleti tevékenység megkönnyítése érdekében bevezettek néhány intézkedést, így például 2015 októberében létrehozták a minőségi jogalkotási központot, illetve 2016 elején elindították a nemzeti vállalkozási központot. A kkv-fejlesztési stratégia keretében mindazonáltal elhalasztották az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag elfogadását.

- (10) Az európai szemeszter keretében a Bizottság átfogó elemzést készített Szlovákia gazdaságpolitikájáról, és azt közzétette a 2016. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Szlovákiának címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Mivel az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzásának erősítése érdekében a jövőbeli nemzeti döntések során az uniós szempontokra is tekintettel kell lenni, a Bizottság nemcsak azt vette figyelembe, hogy az intézkedések milyen jelentőséggel bírnak a fenntartható nemzeti költségvetési és társadalmi-gazdasági politika szempontjából, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak. Az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat az alábbi 1–3. ajánlás tükrözi.
- (11) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta a stabilitási programot; véleményét⁵ mindenekelőtt az alábbi 1. ajánlásban foglaltak tükrözik.

⁵ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AZT AJÁNLJA, hogy Szlovákia 2016–2017-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A középtávú költségvetési cél teljesítése érdekében 2016-ban hajtson végre a GDP 0,25 %-ának, 2017-ben pedig a GDP 0,5 %-ának megfelelő költségvetési kiigazítást. Javítsa az egészségügyi rendszer költséghatékonyágát. Hozzon intézkedéseket az adózási szabályok jobb betartása érdekében.
2. Javítsa a tartósan munkanélküli személyek és más hátrányos helyzetű csoportok aktivizálására irányuló intézkedéseket, többek között nyújtson testre szabott szolgáltatásokat és célirányos képzést. Ösztönözze a nők foglalkoztatását, különösen a megfizethető és színvonalas gyermekgondozási szolgáltatások bővítése révén. Javítsa az oktatási eredményeket azáltal, hogy vonzóbbá teszi a tanári szakmát, valamint kisgyermekkortól kezdve növeli a roma gyermekek részvételi arányát a többségi oktatásban.
3. A közbeszerzés terén konszolidálja az irányítást, támogassa a kizárólag áralapú versenytől a minőségalapú verseny felé történő elmozdulást, és fokozza a jogellenes gyakorlatok büntetőeljárás alá vonását. A közigazgatás terén javítsa az emberierőforrás-menedzsment átláthatóságát, minőségét és hatékonyságát, konkrétan egy új közszolgálati törvény elfogadása által, továbbá fokozza az igazságügyi rendszer hatékonyságát. Fogadjon el átfogó tervet a vállalkozásokat érintő adminisztratív és szabályozási korlátok kezelésére.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*
